

Landgoed Krisjan an de Bekke

*Nieuw landgoed aan de Enkelaarsweg
Aangepast ontwerp*

Eelerwoude
kleurt het landelijk gebied

Afbeelding 1. Het aanvankelijke ontwerp uit het ontwikkelplan 'Nieuw landgoed aan de Enkelaarsweg'

Afbeelding 2. Reactie provincie met voorstellen ter verbetering biodiversiteit.

Inleiding

Naar aanleiding van de Provinciale reactie op het concept bestemmingsplan is het aanvankelijke inrichtingsplan (afb. 1) voor het nieuwe landgoed Krisjan aan de Bekke aan de Enkelaarsweg aangepast. De reactie van de Provincie betreft een aantal aanpassingen op het inrichtingsplan teneinde het landgoed biodiverser en landschappelijker invulling te geven (afb. 2). Naast verplaatsing van de wooneenheden naar de randen van het huidige open veld ziet de Provincie graag een biodiverser landschap met toevoeging van onder andere poelen, takkenrillen, keverbanken, knotwilgen en mantel-zoomvegetatie.

Bureau Eelerwoude is een groot voorstander van het vergroten van biodiversiteit in het landschap. Echter gaan zoals door de Provincie voorgesteld de ontwerpqualiteiten van het 'landgoed van allure' verloren en staat het totaal aan landgoed met twee wooneenheden minder in relatie tot elkaar. Daarnaast lijken een aantal door de Provincie aangedragen methoden tot meer biodiversiteit ongeschikt voor het gebied.

Om zowel de ontwerpqualiteiten van het landgoed van allure als de provinciale wens biodiversiteit en landschappelijke beleefbaarheid te vergroten met elkaar te verenigen stelt Eelerwoude een aangepast inrichtingsplan voor.

Opmerkingen provincie

"Het voorstel mist een onderliggende ontwerpgedachte van waaruit een argumentatie wordt opgebouwd voor het ontwerp. De positie van de nieuwe bebouwing wordt centraal in de ruimte gezet, met als argument de bebouwing in relatie te brengen met het landgoed. Beter is om de nieuwe bebouwing te gast te laten zijn op het nieuwe landgoed, en inpassen in het landschap i.p.v. ten toon stellen. Een denkrichting voor de positionering van de nieuwe woonkavels kan zijn ze te plaatsen tegen de bestaande bosschage die opgedikt wordt, zie de voorbeeldschets in de bijlage. Dan ontstaat een fraai open middengebied. De aan te leggen en open te stellen paden volgen logischerwijs uit het ontwerp, dus in de schets ook wat anders. Te denken valt aan het herstellen van de Enkelaarsweg, die van oudsher doorliep over het veld. Dan heeft de nieuwe padenstructuur ook een relatie met het verleden.

Het open middengebied kan ingezet worden voor natuurontwikkeling. Beter is de aaneengesloten kavels met maat in te richten als natuur, dan versnipperde restrand. Daarnaast zou het goed zijn een robuustere verbinding naar de Schipbeek te maken. Nu is die relatie te zwak. Een idee kan zijn de indeling agrarisch gebruik en nieuwe natuur iets anders te doen, waardoor er voor natuur een groter aaneengesloten gebied ontstaat, in relatie met de Schipbeek. Zie de tekening in de bijlage"

Afbeelding 3. Aangepast ontwerp naar aanleiding van Provinciale reactie

Implementering ontwerpvoorstellen Provincie

Daar Eelerwoude heeft ingezet op realisatie van een nieuw landgoed van allure in een fraai kleinschalig landschap zet de provincie meer in op de beleefbaarheid van landschap met nieuwe wooneenheden te gast.

Om in die wens te voorzien schuift het landhuis op in oostelijke richting waarbij een aanhechting ontstaat met de bosrand en het open veld meer beleefbaar blijft vanaf de weg. De tweede woning blijft staan op de aanvankelijke locatie om een zichtbare relatie met het landhuis te behouden en de ontwerpgedachte van radialen vanuit een centraal punt in stand te houden. Ook de tussen de woningen gelegen bomenlaan blijft in het ontwerp gehandhaafd en complementeerd daarmee een van de radialen die in dit landschap kenmerkend zijn. De hier door de Provincie beoogde rij knotwilgen wordt onhaalbaar geacht. Deze locatie betreft een voedselarme hoge zandgrond (Veldpodzolgrond met watertrap VI en VII). De nieuwe bomenrij die haaks op de radiaal (bosrand) staat en verwijst naar het landhuis is nu in lengte gehalveerd. Zo blijft een subtiele hint naar het landhuis bestaan (waarmee het als landgoed een sterke relatie maakt met de andere woning) maar ontstaat er ook meer openheid en beleefbaarheid van het achterliggende landschap. Enkele solitaire boomgroepen blijven op het landgoed bestaan om kleinschaligheid en (bio)diversiteit te bevorderen en zichtlijnen te sturen.

Hoewel er geen sprake lijkt te zijn geweest van mantel-zoomvegetatie langs de bosranden en er dus geen sprake is van 'herstel' wordt deze kans graag aangegrepen teneinde meer biodiversiteit op het landgoed te verkrijgen. In het aangepast ontwerp zijn een groot aantal bosranden voorzien van mantel en zoom.

Met de komst van circa 5 hectare nieuwe natuur op het landgoed, hoofdzakelijk bestaande uit ruig grasland, zal de biodiversiteit een flinke stimulans krijgen, met name voor de insectenstand. Aanleg van keverbanken zijn feitelijk hetzelfde, maar dan op een aarden walletje (toevluchtsoord) om overploeging binnen agrarisch areaal te voorkomen, en zijn daarom in deze situatie van weinig toegevoegde waarde. Het graven van natuurlijke poelen kunnen wel van toegevoegde waarde zijn, ware het niet dat de plek zich er niet voor leent. Het landgoed lijkt ten opzichte van de noordelijke Kattenberg in een laagte te liggen. Maar ten opzichte van het zuidelijk gelegen Markelosche Broek ligt Krisjan an de Bekke hoog, namelijk op een hoge droge zandgrond met een grondwaterstand van VI á VII waarbij behoorlijk onnatuurlijke gaten gegraven moeten worden om poelen te kunnen ontwikkelen.